ناڤەرۆك

دیاری
سۆپاسى
پێۺڡػؽ
ئەحمەدى بازى
حەكىم عەلى
حەمىد داشىر
مهجید حسین
ههمزه يهعقوب
بەدران ئەكرەم
مستهفا خالد
کاهین کانی
عادل عبدو لمهجيد

دياري

تهرخان کریه بۆ ھەبوونەک چ ھەبوون بێى نەى!

Dedication

It is dedicated to An Existence That nothing exists without!

سۆياسى

بهری ههر تشتی سۆپاسیه کا بی وینه بۆ وی دل تهنگیا خامهیی من بهیز کری، هه قالین نیزیکی من دهزری دا نیزیکی من کرین در استیی دا. سۆپاسداریه کا بی هه قبه ربخ هه قالی من یک بهریز کاک به دران ئه کره می کو گهله ک یی هاریکار بوو دگهل من دکوم کرنا نقیسین و دانه نیاسینا گه نجان دا بین خودان خامهین بهیز. سۆپاس بۆ هه قالی من لیهات سه لاحی یی ئه زیال قه دایم بۆ وهرگیرانا نقیسینا بۆ سهر زمانی ئنگلیزی. سۆپاس بۆ ماموستا ملله تئه بابه کر عوسمان بۆ هاریکاریا وی گریدای کارین کومپیوته ری سۆپاسداریه کا زیده بسه نگ بۆ خاتین کار لا پیته رسه نی ئه وا کو هاریکاریا من دکر ده می من خاتین کار لا پیته رسه نی ئه وا کو هاریکاریا من دکر ده می من دله کی پری خوشکین وه ردگرتن و به رسف ددان. سۆپاسی بۆ دله کی پری خوشکین وه ردگرتن و به رسف ددان. سۆپاسی بۆ دالد.

Acknowledgement

Before any thing; unique thanks go for the anxiety which made my pen strong and made the friends that are close to me in the thought close to me in the reality. Thankfulness without counterpart for my dear friend Mr Bedran Akrem who was helpful to me so much in collecting the writings and introducing the youths (to me,) who are owners of the strong pens. Thanks for my friend Lehat Salah who encouraged me to translate the writings into English. An acknowledgement is for teacher Millat Ababekir Othman for his help relating computer issues. Most-weighty thankfulness goes to Miss Carla Petersen who was helping me. While I was sending her my questions about complicated expressions, she accepted with a full modest heart and answered them. An appreciation for all friends who are helpful with me above all of them Mustafa Khalid.

يێشەكى

بناقی خودایی مهزن و دلوقان. پهرتوکا گولبژیر "روندکین خویسار گرتی ژ خامهیین ژیگرتی" پیک دهیت ژ نقیسینین نهه نقیسهران. پینج ژ وان هایکو وهک دهربریهکا کورت و سهرنج راکیش دهربارهی ژیانی، مرنی، همبوونی دئه قینییی و جاگی دا نقیسینه و هک بین:

ئهحمهدی بازی کو پتر وهستیان و بی هیقی بوون دگهل پومانسیهتی بخوقه دگریت. حهکیم عهلی دهزریت دهربارهی زانینه کا بی پهخ و پی و وهالاته کی کو چ تشت لی نینه پی بریت ژبلی عهشقه کا دیار نهمای حهمید داشیر ب جانیه کا بی پکبهر نقیسیه لی ب پک بهری مهجید حسین دزانیت بهخته وهری چیه لی بی بگومانه پوژهک بهیت پروندک بهخته وهری چیه لی یی بگومانه پوژهک بهیت پروندک پروهستن تیکههلی شهرمی، پاستیی و درهوی د وی ژیانی دا یا بو ههی ههمزه یه عقوب به شداره ب شعر گریدای پهوشا کوردستانی و داییکا شه هیدان کو ئاسمان ژی وهک عهردی کاقل بوویه بیی جوداهی دگهل ئه قینیا وی ههبیت.

Introduction

In the Name of Allah The All-Merciful, The Most-Merciful. The collection book "The Frosted Tears of the Chosen Pens" contains of the writings of nine writers. Five of them have written haiku as an attractive and short expression about life, death and existence in love and society like those of:

Ahmad Bazi's ones include fatigue frustration with romanticism. Hakeem Ali thinks about a boundless knowledge and a country therein is nothing to live on except a disappeared Hameed Dilsher about love has written beauty but obstinately. matchless Maieed Hussein knows that what the happiness is, but he is doubtful about a day comes on which the tears stops together with shyness, truth and lie in the available to him. Hamze Yaqub participant with poetry relating to Kurdistan situation and martyrs' mother that even heaven devastated like Earth without having is difference from his love.

دوو نقیسه رین دی پشکدارن و مک یین ناقبری لی ب کورته چیروک قه. بهدران ئهکرمم و مک کهسه کی پیر هیقیین وی دزار و کینیی دا ماینه. ئهوین همین ژی ژبو وی فروتینه. چیروک لدور کومهلگههه کیه کو هه ژارین ب هه ژاریی سهرخوش نه قین ز منگین بین و مک پیسه مروقان. مسته فا خالدی ژیان نه دیتیه ژبلی دخه و نه کی دا کو ئه و ژی تیدا ب گریه کی کریه که نی. له و دبینیت ئاخ بوون چاره یه و لایه نی باشینی یه دوو کورته چیروکین وی ژی ئیک لدور پینج دم گههین بی دوماهی و ئیک لدور پینج مهردوو دوماهی و ئیک لدور پینج تبلین ب دوماهی دز قرن لی هه ردوو ئیک رامان دده ن کو نه چیانه.

دوو نقیسهرین دی بتنی ب کورته چیروکان به ردارن. نه و ری کاهین کاهین کاهین کاهین کاهینی دهست پی دکهن ر بازیرهکی بی مروف و نه تهمام به رهف یا دووی و خاتینه کا دلمه زن لی یا بتنی بی کهس تی بگه هیت. دوماهیک ریندانه که یا قوتابیین وی نهمروف کو هزره کا مه زنه بو ماموستایه کی بی کهس. ل دوماهیی عادل عهبدولمه جد ب دوو چیروکان دیار دکهت کو نهگهر مروف ههبن ری یین سپی و پاقر

Two other writers are participants like the mentioned ones but with their short stories. Bedran Akrem, as An Old Person, his ambitions have stayed in childhood. He has sold those which still remained with him for the sake of her. The story is about a community that the poor who are drunk with poverty do not want to be rich like the filthy people. Mustafa Khalid has not seen the life except in a dream which he laughed at a weep in. So, he sees that being soil is solution; and he is (supporter of) the goodness side. His two stories; one revolves around five doors without end and one around five fingers with end, but both have one meaning which is motionlessness.

Two other writers are participants only with short stories. They are Kaheen Kani and Adil Abdul-Majeed. Kaheen's three short stories start with an incomplete city without humans towards the second one and a big-hearted but alone Madame without anyone understands. They conclude with a prison which its pupils are not human, and it is a big idea for a friendless teacher. In the end; Adil Abdul-Majeed makes it clear with two stories that even if human beings exist, those who are white and clean (virtuous)

دکیمن و همر و مسان پرهگهزی مروقی ههمی یی خراب بووی و نهچارن بهرهف چهرخی بهردینهیی بچن.

دبیت بهری و پشتی خاندنی هندهک پرسیار لده خانده قانی چی ببن ژ وانا وهکی: بۆچ کومه کا گهنجا هاتیه هه لبژارتن؟ بۆچ ب زمانی ئنگلیزی؟ چهوا وهرگیران دی بیته جهی مفای؟ بۆچ نقیسینین کورت وهک هایکو و شعرا پوستهر دگه ل کورته چیروکی هاتینه تیکه ل کرن دئیک پهرتوک دا؟ بۆچی پهرتوک یا بی پی داچوون و راست قه کرنه ؟

ب راستی ژبلی و مک کومهک، ئه کوما هه ب هشیاری هاتیه ژبی گرتن و مک لاوین دهوّکی و زاخو پشتی بریار دانی، هاتیه قیان کو ژ دهوّکی و زاخو گهنج بهین ژی گرتن داکو ئازار و دمرون و هزر و بیرین ته که گهنجا باشتر و بهرفره هتر بهین خویا کرن بتایبه دقان سالین دوماهیی دا یین پری ژان و دمرده سمری.

هندی هاتیه دینن و گوه لی بوون، و مرگیرین مه پتر ژ زمانین بیانی به همان دکهنه کوردی و یین به روفاژی قی چهندی دکیمن. پی کول بو و هرگیرانی بتایبه تی بو سهر زمانی ئنگلیزی و هک زمانی جیهانی پی کوله بو دانه نیاسینا به هممین نقیسه رین کورد بو جیهانی هممیی و زیده کرنا سه چاوین گرنگه بو هم کاره کی فه بتایبه ئهگه و هک نقیسین دبه ردهست بن دمالیه رین

are few. Besides, all human race has been vicious and are compelled to go towards Stone Age.

Some questions may occur in reader('s mind) before and after reading. Of them like: Why has a group of youths been chosen? Why (is it) in English? How will the translation be useful? Why have haiku poetry and short story been mixed in one book? Why is the book without revision and editing?

Actually except as a group, that group has been chosen carefully as the youthful of Dohuk and Zakho. After deciding, it is preferred that the youths should be chosen from Dohuk and Zakho so that the pains, psychotic situations and ideas of youth class (can) be revealed better and clearer especially in these last years which are full of soreness and mishap.

As much as it is seen and heard, our translators mostly translate the works from strange languages into Kurdish, and not vice versa. Trying to translate especially into English is (an) attempt to introduce Kurdish writer's works to the whole world and to increase important sources for any necessary work especially if they are available on Internet

ئنترنیّتی دا. لی مخابن بتنی و مک پهرتوّک دمینن و ناهیّنه هاقیّتن دمالیه راندا کیم نهبن تا دممی نقیسینا قی لاپهری.

یا دیاره و ناشکهرایه کو وهرگیران جهی مفاییه بو فیربوونی یان خاندنه کا زیده وه ک نوشینه کا جودا بو ئیک ژههر دوو زمانین پهرتوکی. لی پتر دی یا ب قازانج بیت ئهگهر خانده قان بزانیت کو رستا کوردی بشوه کی سهره کی و ئاسایی بکهری رستی دهیت و پاش جه و دهم و چاوه نیا کاری وه که هم قالکار دهین و ددیف دا بهرکار دهیت و پاش کار. ئهگهر کار دوو پارچه بیت دی بهرکار کهفته دناف بهرا وان دا. ژلایه کی دیفه، رستا ئنگلیزی بکهر ل دهستین کی دهیت و کار و بهرکار دیفه، رستا ئنگلیزی بکهر ل دهستین کی دهیت و کار و بهرکار دیف دا دهین و پاش هه قالکار. ههرگا قائه فی ریزبه ندیه تیک ددیف دا دهین و پاش هه قالکار. ههرگا قائه فی ریزبه ندیه تیک به پیشا ئنگلیزی نه یا گونجای بیت و ببیته جهی تیک دانا رامانی، پان ریزبه ندیا درست یا رستی یان روهن کرنا رامانی چ ل یان ریز به ندیا درست یا رستی یان دا یان ب پهی قه کا دی یا بده دست کاریه.

sites and homepages. Unfortunately; they stay only as books, they are not thrown into sites except a few till the time of writing this page.

It is clear that translation is a benefit field for learning or extra reading as a different taste for one of book languages. However, it will be more useful if the reader knows that (in) Kurdish sentence mainly and simply subject comes. Then the time, place and modality as adverbs come after it. (After that,) the verb comes (and finally) the object. If the verb is two parts, the object occurs between them. On the other hand: the subject comes in the beginning of English sentence, the verb and object follow each other then the adverbs. Whenever this arrangement is disordered, a coma is used. Also whenever English word is not suitable and becomes a deterioration for the meaning, either the correct arrangement of the sentence or clarifying the meaning of the sentence is manipulated whether in the bottom of the page or between two brackets or by another word.

تیکههل کرنا دهربرینین کورت دگهل چیروکی چهند مهرهمهک ههنه، ژوان: پتر مفا وهرگرتن بو فیر بوونا زمانی ژنقیسیین کورت و پاتر تیر پهیف دانهنیاسینا پتر کهسین خودان شیان پیکقه دگهل پهوشا وان یا هزری کا چیروک نقیس و هایکو چیکهرین کورد وهک گهنج چ دهزرن زیدهباری شیانین وان یین دهربپینی ژپستهکی تا چهند لاپهرین کیم.

براستی و مک پی داچوون و راست قهکرن کیشه کا بالکیشه بو خانده قانی. من بتنی راپرسین کریه ژ گهلهک هه قال و دوستا. هنده نقیسه ریین قی پهرتوکی هه نه دقیت هنده ک نقیسنا ب ده قوکا ده قمرا خو بنقیسن و هنده کان ب کرمانجیا باکور. هنده ک ژ زانینا وان هاتیه و مرگرتن ب ری یا خاندنگه هی ب ده قوکا سورانی کو پیشتر ب سورانی خاندیه. له و را دبیت بنقیسیت (ری، روو، رووی). هنده ک ژ رینقیسا خو ب چاوانیا گووتنی د ده قوکا خو دا چی دکه نیان ژی وی یا وی دقیت پی بنقیسیت.

Mixing short expressions with story has a number of intentions. Of them: Obtaining more benefit for learning language from short writings with wide meaning to long ones with more (and) full of words. Introducing more people who are capable (of writing very well) together with their ideological situation as what Kurdish story and haiku writers as youths think in addition to their abilities of expressing from one sentence to some few pages.

Truly as review and edition is an attractive case for the reader. I have only interrogated many friends and fellows. There are some writers in this book want to make some writings in the accent of their area and some in Northern Kurmanji. Some of their knowledge has been acquired in school by Sorani accent. The syllabus was Sorani before. Therefore, he may write (the word "face" as) (rri, roo or rooy). They spell some of their words as how it is pronounced in their dialogue or in which he wants to write in.

رِی نقیسا هندهک پهیقین لیک دای دوو شیواز هاتینه دیتن. دبیت پهیف پیکفه بهیته نقیسین وهک ئیک پهیف (پیداچوون) یان ژی جودا جودا (پی داچوون).

هندهک ژ وان هندهک خالبهندی بکارئیناینه ب تایبهت نیشانا سهر سورمان (!). یا بهرچاقه کو ئهو نه ل جهی خو یی درسته لی یا دیاره کو نقیسهری مهرهمهکا دیار پی ههیه. ژ لایهکی دیقه؛ دسهر قان ههمی کاودانان را، پرانیا راستقهکهرین مه لدیف هندهک بنهمایین نهگور دمیشکی خو دا دچن و ئاسایی یه دسروشتی خو دا مروق ههر دی خهلهتیا کهت وهکی گهلهک پهرتوکین ب پیداچوون. لهوا پی داچوون و راست قهکرن یین نهقیاینه.

Two forms of the spell of some compound words have been found. The word may be written together as one word "pedachon" (e.i. revision) or as a separated one "pe dachon".

Some of them have used some punctuations especially the exclamation mark (!). It is obvious that it is not in its correct position, but it is clear that he has a definite intent by (writing) it. On the other hand; in spite of all these circumstances, most of our editors follow some invariable bases in their mind, and one naturally will do make mistakes as many books with revisions. So, revision and editing are not preferred.

ئەحمەدى بازى Ahmad Bazi

تو دلۆپەكا عەشقىيى يا ژ ھەلما ژيانى پەيدا بووى و ھاتى دناڤ ھەورىن قەدەرا من دا، دا دگەل بارانى ببيە مرنەك و ب سەر من دا ببارى!

You are a drop of the love which has existed from the life steam and has come in my fate clouds so that you become a death with the rain and rain over me!

.

ژبۆ تامكرن و گەھشتنا ھىقيان مە ھوسا شكەستن خوارن ئىدى دلىي مەرەش بوويە ژ ھەر تشتەكئى كو دبىنژنئى بزاڭ!

For tasting and gaining hopes, we failed in a very (painful) way that we have loathed anything that is called struggle!

.

خەون چيه؟
 خەون وەلاتەكە...
 بتنى ھەۋار و عاشق تىدا دۋين.

- What is the dream?
- The dream is a homeland... only the poor and lovers live in.

.

باوهر بكهن... ژيان ژ چار پيتان پيک ناهيت. ئەقە نۆزدە سالە ئەز وى پەيقى دخينم؛ هيشتا من رامانا وى نه زانيه!

Believe (me that)... life does not contain of four letters. It became nineteen years that I read that word; I haven't known its meaning yet!

.

بۆ دیتنا مەزنترین كومكو ژیا دمیز وویئ دا رویدای، دویر نهچه ... سهحكه وان هیقیان ئەقین دناخی زار ۆكەكئ زك برسى دا مرین.

For seeing the greatest genocide which happened in the history,

don't go far...

Look at those *1Hopes that died in the interior of a hungry-abdomen child.

.

ئەو كەقالى ژيانى يى من ب چاقىن تە رەنگاندى، من ھزر نەدكر دى رۆژەكى كەقن سەر ئىك و بتنى رەنگى رەش دى تىدا مىنىت!

That life portrait which I coloured with your eyes; I didn't think that one day they will fall on each other, and that only the black colour will remain in!

.

¹ 'Hopes' are personified.

هندهک مروف وهکی شیشه یا گولافی نه ناخفتنا خوش ژدهفی ده رناکه قیت همتا تو یی اسه ری وان نهکهی!

Some humans are like perfume bottle. The pleasant speech does not get out of (their) mouth unless you tread on their heads!

.....

ئەسمان ب ستێران يێ جوانه، ئەز ژى ب چاڤێن تە!

The sky is beautiful with stars, and me with your eyes!

.

ئەز ئەو بووم، و ئەو مر. بێژن چاوا بژيم!

I was she, and she died. Say, "How I (can) live!"

.....

شهف ... ژ نهبوونا ړ و ژ ێ پهیدا دبیت، ئهر ژی ب ههبوونا ته. ړ و ژ... ب چوونا شهفێ گهش دبیت، ئهر ژی ب مانا ته.

Night...
exists from the non-existence of the daytime, and me with your existence.
Daytime...
glows with the night's going, and me with your staying.

بهختی مه چهند یی رهشه! ته ژیان ژ دهست دا، من ژی هین ههر دوو!

How black our luck is! You lost life, and I (lost) both of you!

حەكىم عەلى Hakeem Ali

ماچهک یا دناف دوو کهلهخان دا جهنگا ترسنی دکهت!

A Kiss, between two corpses, is fighting (against) the Fear!

•••••

سهبهبهک دچوونا ته یا بی دهنگ دا ههبوو. ئهو سهبهب ژی ههمی بی دهنگیا من بوو. بی دهنگیا من ژی بی سهبهب بوو.

A reason was in your silent departure. All of that reason was definitely my silence. My silence was definitely reasonless.

•••••

کهس دژیانا راستهقینه نه گههشتیه. ئهوین تی گههشتین ژی همر ئهو مروڤن ئهوین ب توندی هاتین ئیشاندن و شکاندن!

Nobody understood the real life. Those who decidedly understood are indeed the ones who were hurt and derogated roughly!

.

چوونا ته بتنی ژ خودی بچیکتر بوو، ژ همر تشتی مهزنتر بوو!

Your departure was only smaller than God, it was greater than everything!

•••••

ژیان ب ههمی رهنگا ژناف چوونه. مروف، پێتڤیه هێدی تو دههستێ مروڤ بوونا خو بگههی، ب عهشق و ڤیان ب ژی ژ بهرکو عهشق ژ ړوحه و ړوح ژ خودایه لسهر عهردی!

The life is downfall completely. (O) man, you have to understand the feeling of your being human from now on, live with love and affection because the life is of the soul and Soul is of God on the Earth!

همر زهلامهكين همبيتن ژنهك يا دسينگي خودا هملگرتي داكو بو همتا همتايي ژبير نهكمتن.

Each man has held a woman in his chest so that he does not forget forever.

• • • • • • • • • •

چەندا سەيرە! ئەو ماچا بۆ من ھاتى يا دگەل ھندەك ماچنن دى ماچانى دكەت!

How wonderful it is!
The Kiss that has come for me
is kissing (as playing) with some other Kisses!

دڤی نیشتیمانی دا چ تشت نینه ئهم پی بژین. لهورا نهچارین بو عهشقی بمرین.

In this homeland, there is nothing for us to live on. Therefore, we are forced to die for the love.

زانين دەريايەكە ج خەيال ژبۆ دوماھيك ئيناينا وي نينن.

The kowledge is a sea. There is no imagination for ending it.

.....

عەشق جەنگەكە: نە مێژوويێ توماردكەتن و نە قۆربانيان بەحس دكەتن.

Love is a war:

It neither records the history nor talks about the victoms.

ژیان ژ چار پیتین ناقی خوه کورتتره. ما بوچیه کارین مهزن بو بکهین!

Life is shorter than its four name letters. Why we do great things for!

•••••

ئەقە تو چووى، ئەز يى تە دنقىسم. دترسم بداوى بهيم و تونەھيى!

Since your going (apart), I am writing you. I am afraid to finish, and you do not come (back)!

حهمید دنشیر Hameed Dilsher

شەقەكا قۇمچك ستىرى، ھەبوونا دتە ئالياى ژبى زاريا نەجقيانى بى ژينه؛ قومچكا قەكەت ژ جقيانى ژبەر تارياتيا تو ددەيى بى ژبنه!

You are a night with star buttons.

The Existence which is folded around you is without life caused by the boredom of motionlessness.

If he moves and opens the buttons, (again) he is without life because of the darkness you give to him!

ئەگەر دلبەرا دل ھەبان، دل نە دبرن. ئەگەر ھەبن ژى بەرن نە بەر!

If the *2heart-takers had hearts, they wouldn't take the hearts. Even if they have, *3they are stones not rugs!

• • • • • • • • • •

² the beloved

³ 'they' refers to the hearts not to 'the beloved'

"پشتی ئەز بوويمه سەرباز ل وەلاتى تە من پستالین خو دانانه مەزادى،" ئاخفتنا وى بوو دتاقى كرنا دخەونى دالى نەسەرباز بوو بتنى وە گووت.

"After I have been soldier in your country; I put my boots in the auction," it was her speech in the exam in the dream, but she was not soldier. She just said so.

.

دەمى بەلگىن زەرىن پايزى دەمى بەلگىن زەرىن پايزى دكقنه سەر ملىن تە, شىن دبنەقە وەكى ھەر دارەكا ھشك يالا خو دايى!

When the yellow leaves of autumn fall on your shoulders, they grow again like each dry (i.e. withered) tree on which you leant!

ههمی روّژا دژیم روّژا ژدایکهبوونا ته نهبیت! ههمی روّژ بهردهستن، روّژیّن هنارتنا ناما بهربهستن! ههمی روّژا بههستم، روّژیّن دیتنا ته سهرمهستم!

I live every day
except your birthday!
Every days are available,
the days of sending messages are obstacle!
I have feelings everyday;
on the days of seeing you, I am drunk!

•••••

لگال بوون تا کرنا نینوکین ته جلکی مریی نهشیشتی بساخی هیشیا مهزنا مری بوو!

Being with till making your nails the clothes of the unwashed dead (man) was the great dream of the dead (when) alive.

.....

كەزىين تە دىن بەلگين دارا ئەقىنىئ قە تەقنە، دوماھىك كەس مايە ھەلاويستى ئەزم وەك تە پيقە! بىنە دا بريسم وكفنى خو ژى چىكەم!

Your locks, under the love tree leaves, are (spider) web.

The last person being hung on am I like you! Bring them (to me) to knit and make my shroud from!

ژانا دهستی ته یی نازک و بی دهمار دگهرا خینا گهنیا ئه شینی دا نیشا من دا دلر استیه مهزنترین دهوار!

The pain of your soft hand which is without vessels, in the fetid blood of love's pond, taught me that true-heartedness is the greatest *4jackass!

• • • • • • • • •

⁴ Kurdish word refers to all kinds of animals used for loading.

دەمى ماچ دكەم ريين تە، تاما ھەتاقى ژى دھيت! لەو چاقين ستير يين تە تاما روناھىيا ھەيقى نە!

When I kiss your cheeks, they taste like that of the sun! Therefore, your star eyes are the taste of the moonlight!

من گەلەك كچ ب جوانى قە دىتن و گەلەك جوانى بى كچ دىتن لى چ وەكى تە نەبوو!

I saw many ladies with beauty and much beauty without ladies, but no one was like you!

ژیی من بیست و ههشت ساله لی هیش ئهز نه ژیایمه! من دقیت بی رزیای یی مای بیمه خهنجه و که دسینگی سیخوری دیشکا رهش را!

I am twenty-eight years old, but I haven't lived yet. So, I want to become a dagger in the chest of the black Scorpion's Porcupine (= secret agent) for the rest of the life which hasn't lived!

گهر پشتی من مایه بژی، بنی پی خو دانه سهر ئاخا گوری من ژی دا ژی داریژی وی ژانی ژی!

If you *5 stay alive after me, put your foot bottom on the soil of my tomb, too, so that you extract that pain from (it) too!

⁵ Kurdish verb is past.

مهجید حسین Majeed Hussein

۵.	ب	ني	ڙ پا	نا	يێۣکر	ھەست	ی	مو در	بەخت

Happiness is the feel of the life.
بهێزترين چەک دڙي گونهها شەرمە.
The strongest weapon against sins is shyness.
راستی هندا نه بوویه، یا ل پشت در ه <i>وی</i> .
The truth has not lost, it is behind the lie.

ئەگەر راستىنى نە بىزى، راستى دى تە بىزىت.

If you don't say the truth, the Truth will say you.

راستی چ جار رحمت ناژیت گمر در مو دمستهه لاتدار بیت.

The Truth will never live comfortably if Lie is ruler.

.

ئەز چ جا ب تە باوەرنابم چونكى تە باوەريا من دا دەستىي دوودليىي.

I will never trust you because you delivered my trust to the hand of Hesitance.

.

ئەز يى دگرىم دناف رۆندكىت چاقىن خوە دا. ئەورۆندكين مينا قولكانا چيا ديەقينن دەر با دكەلبنن ژبۆ راستىمك دناف در موان دا نه هاتبیته گهڤزاندن، رُ بو جو انبهك سهد جاڤا خو لبهر نه گرتی و کوره بووین. ئەز يى دگرىم بۆ گولەك بيهنا وي دوي دا نهماي، بق دلەك ژناف چەرخى عەشقى قەماي. ما چەند بگرىم! گەلو داويەك دى قان ر و ندكا ئاشكەت؟ يان دى لبهر كوره بوونى كەلمقاشكەت؟ بگومانم رۆژەكئ ئەز چاقىت خو زوھا ببينم و ئ<u>ٽ</u>دي چ جار ر روندكا دوگيان نامبن و چ رۆندك ژ ێ نه ز ێن...

I am weeping inside the tears of my eyes. The tears like volcanoes blow the mountains;

boil the seas.

(I'm weeping) for a truth that hasn't been caused to roll in the lies, for a beauty that hundred eyes have not resisted (against) and become blind.

I am crying for a Flower whose smell has not remained in, for a heart that turns back to the Love Age remains.

How much I weep! O people, will an end soothe these tears?

Or will (it) make sprawled compared with blindness?

I am doubtful to see my eyes dry one day and are never impregnated by tears and no tears spring to (them)...

همبو و ن دسینگئ نمبو و نئ دا یا سله ژهیفیا يا دوره ژ ڕاستهرێيا. همبوونه يال ناف نمبووني، با داگبر ه ر ھەمى ئاليان، دهریایه شین و سیره نه هیڤیا دحەوينيت نه خهما دخهندقبنبت. نزانم کهنگی نەبوونى دلوۋانى ب همبووني بريه! کەنگى يار زيني همبووني بۆ نەبوونى خەم چىكريە! بلا هەبوون خو بگەڤێز بت دناف جهرگي نهبووني دا. نهبوون نهجاره همبوونني ژ جهرگني خوه دهربيخيت

Existence, in the Inexistence's chest, is in quarrel with Hopes. *6She is far from the righteous. It is Existence who is in Inexistence. She is invaded from all sides. The sea is blue and salty. It neither harbours the Hopes nor sinks the Sorrows. I don't know that when Inexistence has showed mercy on Existence! When Existence's *7bag has made sadness for Inexistence! Let the Existence roll herself around in Inexistence's *8interior. Inexistence is impelled to take the Existence out of his interior...

....

⁶ The pronoun refers to the existence.

⁷ shepherd's bag

⁸ Literally 'liver'

همبوونا من بنی همبوونا ته نمبوونه. چوونا من بنی چوونا ته نه چوونا ته نه چوونا ته نمز همبم بنی تو همبی! چ بکهم؟ چ بکهم؟ همردوو بنت همبوون!

My existence
without your existence is nonexistence.
My going without
your going
is non-going, it is empty.
(In case) I exist without that
you exist!
What do I do?
Both of us
are existent
without existence...

ئەز ناژىم بۆ ژىانى. ژيان بۆ من دژيت! چونكى ژيان يا بۆ من ھاتيه چێكرن، نه ئەز بۆ ژيانى ھاتيمە چێكرن...

I do not live for the Life.
Life lives for me!
Because the Life has been created to me, it is not that I have been created for the Life...

ههمزه یهعقوب Hamza Yaqub

بلبلین ئازادیی ئهقرق سهر مهستن، بی هیقی نه و پر دترسن؛ وهریس ل ستویی وان هات بهستن. ددانین خوداوهندا... لیقین بهندهیان گهستن. ژ گرنژینا چاقان... وکیله ژ هشیار ووبنی نه سهربهستن. نابیژن،" نه!" گهر شیری شیرا

The freedom Bulbuls are drunken today.

They are frustrated and fear greatly; the rope was frozen around their neck. The teeth of the gods... bit the bondsmen's lips.

Of the eyes' smile... they will never get tired.

The servants are not free concerning awareness.

They will not say, "No!" (Even) if the lions' milk is required from.

ئەقرۆ... خو هزييين مرني ب ديتنا ژياني شاد بوون. ئەقرۆ... جاردن هيڤي د رئ يا خويا كرنا وي دا هار بوون. ئەقرىقى... دو ماهیک باشیف دخەيالين ژيانى دا ناني خاف بوون. دوو چايين مرنێ ديەيالەينن رەبەن دا رُ ديتنا جوانيا رُياني سار بوون. ھەستى مرنى بمرامبهر خوديكين گهردووني كەر و لال بوون. یے بینیکین هه رار ر رونیا دیمی همیقا نو دهر کمتی بريندار بوون. هز رین مری دخهيالا ديدار مك هەڤيار ب ژیانی ره شاش بوون. Today... Death's Wishes became glad to see the life. Today... Again, Hopes got provoked in finding her way. Today... the last *9post-dinners were raw bread in the life illusions. Two Death's teas. in the *10 poor Glasses, got *11unemotional of life beauty. Death's Sense became deaf-mute in front of universe's mirrors. Poor *¹²eyes of the light of Moon's face which newly rose became wounded. The dead Thoughts in the imagination of a mutual meeting got confused about the life.

⁹ 'Post-dinner' is literal translation of Kurdish meal eaten after dinner at late night in Ramadan.

¹⁰ It may mean 'nun'.

¹¹ Literally 'cold'

¹² Literally 'seeing-by'

دچاڤێن وێاد ئار مانجەك سەر ژېكرى و هیقیهک پرتکی باز ددهن ب پێخاسي. پێڵۛڤٚێڹ گهنی ب دەستێڹ پاک دوو ړ*ی* دکت. كليلين ژياني دسندوقاً هستين شكستى دا ژ هنگێ گرت بوون. نهفر هت ل خو مديين حهزين قالا و در هو بن. دبێژن، "ژ رهنگێ وێ دياره. " لي تو دبيني ژیان ژ گیانی خوه بیزاره تێر بوویه تێر رُ قَيْ مرنا يرباره؟

.....

In her eyes, a beheaded Target and a smashed Hope jump barefoot. Fetid shoes with clean hands make hypocrisy. The life keys in the box of broken feelings had got rusty. Curse be upon the owners of empty and mendacious hopes. They say, "It is clear from its *13 appearance," but do you see (that) Life is uninterested in her body; she became full, full of this very repeated Death?

¹³ Lit. colour

ومكو ماسيه قانهكي ل كەنارين دلى تە، من ههو لا نيچيري ددا. هیشتا هیچ نیچیرهک من نه کری، و ينهكيشهك هات؛ تابلويا خوه ب دار قەكر و لسهر رهنگ کرم. كه قاله ك يرى در هو ژى دروست بوو. نه ر هنگی ر و ندکین من تیدا دیار دکر، نه بنهنا گرنژینا ته ژی دهات. ڙيان... ئەف دىوارى دناف بەرا من و تە دا ېړى دەرزە. تو زى بلقلقه. هەست ب ھەستى خورە بكە. ههتا كهنگى دئ مينين بهرزه!

.....

Like a fisherman in your heart shores, I was trying to hunt. I haven't hunted any prey yet. A painter came, he hung his tableau on the tree and painted me on. A painting full of lies consisted of. Neither my tears colour was clear in nor did it smell your smile. (O) Life... the wall which is between me and you is full of cracks. You, move too. Feel your feel. Until when we will stay astray!

فرەک ژ رویساتیا مرنی ب سەر لەشىي من دە دهێته خوار. ئەو مرنا --- ژبهری ژدایک بوونا من ---ژ ئەسمانى ھەشتى كەفتيە خوار. ئەسمان يي بووي مەيدانا جەنگى، فريشتهيان ههموو كاڤل كر. ژبهر خهو دبيزن، "دەنگە جەنگە" هەيۋا جوان ژ خهوي را کر.

•••••

A sip of the Death's nakedness is coming down over my body. The Death --- before my birth--has fallen from the eighth heaven. The heaven has been the battle field. The angels ruined all (of it). In the sleep, they talk, "The sound of war." They awakened the beautiful *14Moon

•••••

_

¹⁴ In Kurdish culture 'moon' symbolizes romanticism.

دەما تو چووى، ئەوران رۇندكين رەش باراندن؟ همر دار مكا دەنگى پىنگاقىن تە دېھىست كوليلكين ساقًا دو مراندن دايكين شەھىدا کر اسێِن ڕ؞ش ل بەزنى خەملاندن. تقەنگىن ئازادىيى ر قيرييان بيزار بوون؛ ليليين خوه چهماندن. شینی کهت، يا بُ لَيْقًا شَهْقَىٰ قُه. رۆژ ئاڤا بوو، نه ههلات، هێشتا يا ب رێ ڤه.

•••••

When you went, the Clouds rained black tears (over a wide area). Each Tree, (when) hearing your paces' sound, was shedding the new-born blossoms. The martyrs' mothers adorned black dresses around the stature. The freedom Rifles became disinterested in shouting (and) bent their barrels. There got condolence; it is (hung) on the Night's lip. The sun set; it didn't rise. It is still on the way.

.....

چ شەقەكا زۆردارە! ر هنگ ژ کر اسنن دایکنن شەھىدىن عەشقى، دەنگ ر تليليين بليلين ههلامهتين دهشتي. هەستېن خو داو ەندا ينن بووينه بمرين بمستى. وژدان درێژ کرینه ل سەر دار بەستى. يى دېنيژن، "زوى بمرن. خُودي يا گووتي حورى ينيت همين ل بههشتني." ئەۋر ۆ هار بووینه کولیلکین ساقا ب ھەستىن كو ژەك. ل قو لا حكان دبن زاقا، بانگی یاخیبوونا ر هوشتی دار "ژمێژهيه روز چوويه ئاڤا".

.....

How an unjust Night is! The colour (is) of the mothers' dresses of the love martyrs. The sound (comes) from the pipes' ululations of the plain scarecrows. The gods' feelings have been (lime)stones of winterbourne. Consciences are lying on the bier. They are saying, "Die soon. God has said 'There are Nymphs in the Paradise.'" Today, New-born Blossoms became provoked with fatal feelings. They become grooms in the corners. The call of morality rebellion was made, "The sun has set long before".

•••••

روى جوانا شەقى دخو مست خویا ببت. د كو لانين ئاسماني ده ل قو لاچكەكئ دگەريا. ئەزى چاف كور مينا ستيرهكا مهست شەرابا وى جوانى روونيا ديمي وي دبينم. دلي من دخو هست سلاقهكي ژنيز قه لي بكم. لەو ب قێريەكارى سپى من گهوريا خوه زوها كر. لهو ب گوللهیه کا قهرسی من روحا خوه ئازاد كر. و ب ماچهکا برسی من هەستى خوە تېر كر

•••••

The beautiful-faced (lass) of the night required to appear. In the sky's alleys, she was searching for a corner. I, who is deep-eyed like a drunk star. see the drink of that beauty (and) her face light. My Heart wanted me to greet her nearby. Therefore, I dried my throat with a *15 white-faced Shout. Therefore: with a frozen bullet I released my spirit, and I made my feeling full with a hungry Kiss.

¹⁵ Proud, not scandalized

جاردن مهييا مرني ژ پێکێ ژيانێ ياخي بوو. هيڤي شكەستن، بوونه ستيركين گولهک ل ئاسمانى عەشقى، ب ددانين شيري چمريان. يێنوس بريسييهكا برسيه، گو و تنين ب هيز دزكئ وي دا شاريان. ئەقىن دەريايەكا رويسە، رۆپەلىن ياك ژ پهرتوکا وي وهريان. کهر ب هزر مکا بیسه، هزارهها پرس دكلوخين ساڤا دا گهريان. ل نیشتیمانی خمونان خەيال ھەر فتن، هزرين كوره ب همر دو و چاڤان ژبوي و ان گريان.

•••••

Again, the death Liquid rebelled from the life *16pêk. The hopes broke (down and) became a flower's little stars in the love sky. They pastured with *¹⁷deciduous teeth. The Pen is a hungry Thunder. The strong speeches irritated in his belly. The Love is a bare Sea. Clean *18 waves fell from her book. The Hate is a filthy thought. Thousands of questions roamed in new-born skull. In the dreams' native land, the fantasies broke into pieces. The blind Thoughts cried for them with *19both eyes.

_

¹⁶ An amount of wine

¹⁷ Lit. milk teeth.

¹⁸ Lit. pages

¹⁹ 'both eye' is used as emphasis in Kurdish speech form in this manner and the like.

رابه، ئەي دوستى. خو مليا پاكه همستان بلقينه داييكين تقهنكي، تلييا كليلا بهههشتي و همردوو هاره دهستان ب قیریهکا تیژ و هلاتی پاک بکه ر قريرا رەشەچەتان. تهمأشهكهإ یا دگرنژیتن داییکا مه کوردستان. ژیانی کهلهخی ته خوار. مهیدانا جهنگی ژبۆ ته کر گورستان، لئ روحا ته يا لبن سيبهرا ئازاديي دكهته هموار. هيڤيهكا وي ل دەرزين نهالين ئاسى ته حله ئاڤا سهر خو مبو و ني قه خو ار

O mate, stand up. Move the ashes of (people) with pure feeling. (O) mothers of the rifle (and) the Finger of the Paradise Key, clean the country with both provoked hands (and) a high-pitched shout from the black gangsters. Behold! Our mother, Kurdistan, is smiling. The Life ate your body (i.e. that of Kurdistan). *²⁰She made the battle field graveyard for you, but your Soul is shouting under the Freedom's shadow. One of *21 her hopes drank a bitter water of independence in the cracks of obstructive chasms.

²⁰ 'she' refers to life.

²¹ 'her' refers to the soul.

بهدران ئهكرهم Bedran Akrem

ئه واب تلیکین خوه پورا من شه هدکر، نها یا دخه یاله کا بی داوی ده بووی و ینه کیش. بووی و ینه کیش. ئه زری ل به ندا هاتنا وی بوویمه مهزنترین دووکیل کیش!

The one, who combed my hair with her small fingers, now has become a painter in an endless imagination.

I, indeed in awaiting her coming, have become the greatest smoker!

• • • • • • • • •

ژیان هیقیهک بوو دزار و کینین ده ما...! مهزناتیا ژیانی بو بیهیقیی ما...!

Life was a hope stayed in childhood...! The maturity of life remained for hopelessness...!

من هیقیین خوه همموو فروتن بق دلوّپهک ئاقیّ ژ شله شهر ابا لیّقیّن ته.

I sold all my aspirations for a water drop of your lips' liquid drinking.

.....

ئەو رى يا ھەى بێھنا شين پيێن تەژى دھێت. لەورا ھەر ئێڤار دگەل سىتاڤكا خوە پەياسەيان تێدا دكەم...

The way which is *22there smells your footprints.
So, I roam in with my shadow each evening...

.....

ئمو ئمزمان بۆچى يە يى گازى راستىي دكەت، و ب ھاتنا در دوا دلمرزيت!

What the tongue, which calls the truth and trembles with the lies' coming, is for!

-

²² Lit. existent

لیر لیرا گورگا یا دهیّت.
ساخ و مری دلمرزن:
مری بیدهنگ دمینن؛
ساخ بریندارا دگههینن.
ئهزی پیر...!
نه مریمه بیدهنگ بمینم
نه بریندارم ساخ من بگههینن.
پیرهکی بی چارهمه
دناف دهستین ته دا دمینم.

Here comes the wolves' howl.
The alive and the dead tremble:
The dead stay mute;
the alive transport the wounded.
I am--- who is old..!--neither dead to stay mute
nor wounded so that the alive transport me.
I am a sick old (man)
staying in your hands.

ئەزى بچووك خەونىن مەزن دبىنم. دمهز ناهيا خهونين خو ه ده، داربر مکی بی بڤرم. ئەقرۇپا من پره ژ خوزيين سوبا. داخاز ا مهزن بووني دكم، كا چاوا ئەزى مەزن بچووكيا خوه دنقيسم: گو لەپەكا بي باروتم؛ دتقەنگا نېچىر قانە كى دە چریک مایم. من دقى بتەقم دسينگي خهز الهکي ده. ئهو خهز الا ژبهر دەقىي گورا فەرەستى... دمەز ناھيا خەونين مني بچوک ده بووي مێهڤان.

I who is young see great dreams. In the greatness of my dreams, I am a woodcutter without axe. My today is full of wishes of tomorrow. I ask for maturity as me who is mature writing my childhood: I am a bullet without (gun) powder; in a hunter's rifle, I've stayed unshot. I want to explode into a *23 Deer's (i.e. Fox's) chest. The Deer that has bolted from the Wolves mouths... (and) became guest in the greatness of the dreams of me who is young.

•••••

²³ 'Deer' refers to a foxy lady in Kurdish calture.

مرن دووماهیک بهلگه باهوز ژدارا ژیانی دوهرینیت بهری شین بوونا هیقیین من!

Death is the last leaf (that) the storm sheds from the life tree before my hopes growing!

.....

ئەز پىنوسەكم راستىين ژيانى دىقىسم. ژيان ب خوە پىلاقەكە قەدەر ل پىئ خوە ددرينىت..!

I am a pen writing the life truths, life itself is a shoe that Fate tears (when she wears) on her foot...!

• • • • • • • • • •

ژيان تابلويەكە ئەز بكەزياتە وينا لسهر دنهقشينم! دبەرا دەنگى بلبله كئ دهنيت ئاوازين جەنگى در ەنىت. دچاڤێن ته ده ژیان مینا بو هار مک بي داوييه. من دقيت دناڤبهرا ژياني و جهنگي دا ته دخهو ببهم. بالگو هي ته ر گولين بو هاري بن، چيروكا بخهو بوونا ته ژ گورمه گورما خەز ەبا جەنگى بن، Life is a tableau I decorate pictures on with your lock...! Together with (designing) comes the sound of a Bulbul playing the war tunes. In your eyes, life is like an eternal spring. I want to make you sleep between life and war. Let your pillows be of spring flowers; let your making sleep story be of blasts of the condemnation of the war, O Bulbul.

.....

مهي فر وشهک دبير يت، "سەر خوشەكى بى مەي دناڤا شەڤىٰ دە ل ديوانا خهمان دهست ژ ژیانی بهردا. لبهر ديواري دووكانا من رینشتی بوو. شيشميين قالال همف ددان، جارا دكره هاوار، جار ا ژی دگرنژی." مهی فروش دبیر یت، "خيره خورتو؟ وهها بي مهي سەر خوش خويا دكى!" خورت دبيّر ه، "مهى فروشو، من حهقي شيشهكا مەي نېنە لمو ب خەمين ژيانى خوه سهر خوش دكهم. من هيز اسهمايي دگهل لهش فر و شبن دو و کانا ته نبنه. لمو شيشمينن قالال همف ددهم. من كاڤلەك نېنە سهري خوه لبن سيڤاندا وي شور بكهم

A *²⁴barkeeper says, "(Someone) drunken without drink gave up the life in the sorrow assembly at night. Next to my shop wall, he was sitting (and) hitting the empty glasses against each other. Sometimes he was shouting; sometimes he was smiling." The barkeeper says, "O *25boy, what is wrong with you? You are without drink like that, vou seem drunk!" Youth says, "O bar-keeper, I don't have the fee for a glass of wine. Therefore, I make myself drunk with the life sorrows, I don't have dance energy with your shop prostitutes. So, I hit empty glasses against each other. I don't have a ruined (house) to *26bend my head under its eave.

²⁴ Literally alcohol-seller

²⁵ Youth or adolescent ²⁶ Be satisfied anyhow

ئەف جلين درياي، تو دبيني چاوا گرنژینا من یی دهیّت! تو درانی هزار تینفیس من یی ب روندکیت خوه رهشاندین. هزار ئاستەنگ و رىخ من يي ب هيزا خوه شمقاندين؟ ئەف شەقە زى ئەز منھقانى قى جادەيا تازى و ديواري دووكانا تهمه. بهری سیپده بههلیت، بەس خو دابئ تە در انبت ديّ ل كيقه بم و ل كيقه ههمه". مهی فر وش دبيِّرْ ه،" خورتو، ته دفیت سهری خوه دمهی بهلینے؟ ته دقبت دیاو مشا لهش فروشا دا سر و دا بندهنگین بخوینی؟ ته دفیت دناقا نقبنین گهر م دا سنورين خهوي ب بهزبني؟ یان ژی مینا سپر مبهندهکی ترسى ژ خوه بترسيني ...!؟"

These torn clothes, you see how I smile at! Do you know that I showered thousand notebooks with my tears? Thousand obstacles; tracks I have traversed with my strength? Tonight; I am guest of this *27 nude road, and your shop wall too. (Before) early morning comes up, only your Lord knows where I will be and where I will exist". Barkeeper Says, "O guy, Do you want to dip your head in the liquid? Do you want to read the song of silence in the prostitutes' *28 lab? Do you want to exceed the boundaries of the sleep in the warm beds or like a magician frighten the Fright from yourself...!?"

²⁷ According to writer's accent ²⁸ embrace

خورت دبيره،

"مهي فروشو، وي چاوا

ئەف تشتين تە گووتين

ببن راستی؟

تو و ئەو لەش فروش وى دناڤ خوينى دە

بهين گەقاستن.

ئە خوين دى وى شىشەيا قالا تۋى كەت، ئە و شىشەيا زر زر ۋى دھات؛

لي نها زک پره.

ب وي خويني دي قركا قهدهري شل كهم

دا بهس کهسین مینا من

پێخاس و ړيس

لبهر دووكانا نهمهردين وهكو ته

ریننه خار ؛

دا دل پیسین و مکو ته

شنی لسهر سهری مه نه بنه

شيخين وهفادار.

ئەقە ئەو شىشە بو و

يال كولانين بينكمسيي

دەنگ قەددا

ئەر شىشە بور يا سىنگى تنى بورنا

من شەق كرى،

ئە تنى بوونا دگەل پرتىن شىشا

ههست ل قو لاچكين دلئ من بريندار كرين..."

The guy says, "O barkeeper, how will these things you said be reality? You and those prostitutes will be rolled around in the blood. That blood will fill up that empty glass, the glass which chinks; but now the abdomen is full. I will wet the neck of the Fate with that blood so that the people like me barefoot and naked do not sit down next to the shop of the ungenerous like you; so that the dirty-hearted like you do not only just become loyal sheikhs over our heads. This was that glass which in the alleys of *29 friendlessness was echoing. It was the glass which has penetrated the heart of my loneliness, the loneliness that with glass pieces wounded the feelings in my heart corners..."

²⁹ Literally 'kinlessness'

مستهفا خاند Mustafa Khalid

دہ نگی قبر ی بین ہے دہنگیا من گو ہین مر نی بہقاندن و ڑ بان ڑ خهو رانه کر نهو ژبانا ئهز دناف بي دهنگيا وي دا بهرزه بوويم ل هيڤيا و مرزي پينجي ژ سالا وي يا دوو و مرز.

The voice of my Silence's shouts made the Death's ears explode and didn't awaken the Life. The Life which I have been lost in her silence and waiting for the fifth season of her twoseason year.

.

دخەونىي دا ئەزى ساڤا ب جلین روش لسهر دەستىن خاتىنەكى دكرە گرى. لىەر امىەر ئەزى فاما لبن سببهر ا دار مکي ب وي گر بي دکر ه کهني!

I, who is baby with black clothes, was crying on a madam's hands in the dream. In front of (him), I who is mature was laughing at that weep under a tree shadow!

من هممى لاپهرين پهرتووكا ژيانئ ژ چار لايان ڤه وه رگيران، همر تشت ب بمر چاڤين من كمفت تنئ ژيان نهبيت!

I browsed all pages of life's book from the four sides, everything *³⁰occurred in front of my eyes except (for) the life!

.

هيزا دەستى من يى چەيى زۆرە، دەستى من يى راستى راستى راستى رادكىشىت... دترسم بشكىنىت. من ھىقىيە دەستى من بگرى!

The strength of my left arm is a lot, it draws my right arm... I am afraid, it may break it.

I beg you to grip my (right) hand (as help)!

67

³⁰ Kurdish idiom 'everything occurred in front of my eyes' means 'I saw everything,' but 'everything' is subject.

مینا شهمالکی من خو سوت دا ری یا ته روهون بکهم. دهمه دو ماهیک چپکا حالیانا من بکه قیت، هیشتا چاقین ته دگرتی نه!

I burnt myself like candle to lighten your way. The last drop of my melting is about to fall, your eyes are still closed!

.....

ژیان... خهونهکه... تنی مری یین ژی هشیار بووین!

The life... is a dream... only the dead have been awake of!

بيّهنا من ژ بيّهن فرههيي تهنگ بوو!

My breath became hard (because) of the patience!

.....

دەستىن ھەمى مرۆقىن جىھانى تىرا قەشارتنا برينىن من ناكەن. تىي من دوو دەستىن بريندار بىن ھەين...!

The hands of all world people are not enough to hide my wounds. I only have two wounded hands...!

.

هند نهمایه دهرگههی دووماهیی ژی بهیته گرتن ئهز... هیشتا یی ل کلیلا دهرگههی ئیکی دگه رهم...!

The last door is about to be closed. I am... still looking for the first door's key...!

.....

ئاخ... ئەو دندكا بچيكه يا ھەمى مەزناھى يين جيھانى ب دلەكى مەزن دناڭ خو دا دكەتە چنه. ئەزى بچيك چەند ژ دلمەزنيا قى ئاخى حەز دكەم!

The Soil... is a little grain that makes all world greatness nothing in herself with a big heart. How I--- who is little--- like the big-heartedness of that Soil!

دەست ا

ئەقە جەندە ل بشت دەرگەھى كوتانى راوستىاى دا دەرى قُهکهت و بهزی بهردهنه جهری لی نه شیّت دهستی وی یی چەپئى ل سەر گويالى يى دفەلەرزىت ژ ترسا كەتتى دا نهو پریت گوبالی بهردهت دهستی خوییی راستی دیشت دەرگەھىي كوتانىي را دېەت و دگەھىنىتە دووردەرى، لىي يىي جار جار دەستى خو يى بى تېل ژ پشت دەرى دەردئىخىت و لى تهماشه دکهت و همناسین کویر دههلکیشیت بیرا وی ل ر ابر دو و بي و ي دهيت دايكا و ي گووت بوويي كو دهمي ژبيي وي سيّ سال تبلا خو دانا بوو سهر گوريا وي جراي ييّ بابيريّ وى دناف ئەيوانى دا ب شەف قور ئان لبەر دخاند. جار مكا دى ل دەستى چەيى نيرى يى دوودلە گويالى بەردەت ژ ترساكە تني زڤري دەستى دى و چوو بەرەف بىست و سى سالىي دەمى تبلا دی ژدهست دای ب بیقهدانا ماری دبهر کهزاختنا میوی ر ال تبلا سین ژی بیقه نینه، ئه و ژی دشهری ئیقار مکا در هنگا ئەينيەكى دا دگەل مالباتەكا گوندى ژ دەست دا بوو ل سيھ وسى سالبا خو ب گو لەبەكى

The Hand...!

This is a while that he has stood behind the door of the corral to open the door and put the sheep to pasture, but he cannot. His left hand is shaking on the walking stick. From the fear of falling, he does not dare to release the walking stick. He stretches out his right arm to behind the door of the pen and reaches over the *31 dorder. But he sometimes repeatedly takes his fingerless hand from behind the door, looks at, inhales deep breaths and thinks of his past. His mother had told him that when he was three years old, he had put his finger on the flame of the candle which his grandfather was reading Koran under its (light) in the veranda at night. Again looking at the left hand, he is hesitant to release the walking stick from the fear of falling. He twisted his head to the other hand and went towards being twenty-three-year-old when he lost the other finger with the snake biting together with the pruning the grapevine. The third finger is lost too. That one he lost in a Friday late evening brawl with a clan of the village in his being thirty-three-year-old by a bullet.

.

³¹ 'dorder' is a type of old Kurdish key used for closing pen's doors.

جارهکا دی دهستی خو بر لی بی مفا بوو. بیرا وی هات دهمی ژیی وی چل و سی سال، دبهر درینا گهنمی را تبلا وی یا چاری ژی کهتیه بهر شالوکی و بریه. لی یی دکهت و ناکهت نهشیت بیرا خو ل دهم و چاوانیا ژ دهست دانا تبلا پینجی بینیت. نها ژیی وی ژ شیست سالیی بووریه و ژ بهخت رهشیا وی زاروکین وی هممی کچن...!

He stretched out his arm again, but it was useless. He remembered that when he was forty-three years old, he has his fourth finger cut by sickle while reaping the wheat. With all difficulty, he cannot remind himself of the time and modality of losing the fifth finger. Now, his age is above sixty years old. Unfortunately, all his children are girls...!

دەرگە...! دخەون روشكەكى دا!

ل سهر ناخه ریده کا شل بیخاس دبهزیم دهر گههه کی نار میشی من دیت بی لیّدان ب ژوور کهتم گومهکا خوینی به لی پی مملمقان بووم من کاری بیّی سوّر بیم خوینی بیرم تا داوییی کو ئه داوی دهستینکا ریکا دهرگههی دووی بوو. دهرگههی داری من دیت. ب دهستنی چهینی من قهکر و بیبی دهستیری، ب ژوور كەتم من چ نەدىت ژ رەشاتىي ژبلى گولەكا سۆر ژ دىر قە من قەست كرىي لىي دگەل ھەر بېنگاۋەكا من، ئەو دوو بېيان دېر تر دجوو تا گههاندیمه دهرگههی سیی کو ژ زیقی بوو. روناهیا خو ژ دوو چرایین رهخین خو وهردگرت. نهشیام قُهكهم، نهچار بووم ب دهستي راستي لي بدهم دگهل قهبوونا وى، چاڤێن من ير بوون ژ بيابانهكا بن بالني يا سار بوو دهر باز بو و من، هندی هندی تهسک بو و تا دهر گههی جاری یی ز پر ی خویا بووی ژ نه کارینا قه کرنا وی، نهجار بووم بشکینم ل بشت وي ئاگر مک بو و بن دو و دلي، جو و مه دناف دا لئ نه سووتم ژبهر بارینا بهفرهکا نهرم و هیر زور ماندی بووم. دگهل سهر کهتنا خو، من دهر گههی بینجی دیت کو شیشهکی ر و هن و ساده بو و ؟ لئي نه و پر يام قهكهم، نه ليّدهم و نه بشكينم ژ تر سا دەر گەھى" شەشىي "دا.

The Door...!

In a daydream, I was running barefoot on a wet soil way. I saw a silk door. I entered without knocking. It was a pond of blood, but I was (capable of) swimming and could pass through without being red till the end which was the beginning of the second door. I saw the wood door; I opened with left hand and went in permission. without Ι nothing saw blackness (e.i. darkness) except a red rose from distance. I went towards it; but with each of my steps, it went away two steps until it took me to the third door which was of silver. It was obtaining its light from two torches beside. I couldn't open; I am impelled to knock at it with right hand. With its opening, my eyes became full of a desert without air, but it was cold. I passed through, it was getting narrow step by step till the fourth golden door appeared. For being unable to open, I'm forced to break it. There was a fire behind. Without hesitation, I went into, but I was not burnt because of snowing smoothly and delicately. I became very weariful. Together with my ascending; I saw the fifth door which was a clear and transparent glass, but I didn't dare to open, knock at or to break from being afraid of the SIXTH DOOR.

کاهین کانی Kaheen Kani

داوى گەشت بەر ەف داويني!

"بی دهنگیی بیاریزه و ریزی ل نامهیان بگره! ههمی مروّق یین بووینه حهزین خو. تو دی بیه چ؟" ب قی شیوهی ئه و ناما ب دهروکی داوی باژیری یادگاری بریاردای گهشتین خوّ لی ب داوی بینیت یا نقیساندی بوو. تشتی سهیر؛ دهما یادگار چوویه دناف باژیری دا، چ مروّف نهدیتن! بتنی هندهک یهیکهر و دارین نهخشاندی و جادهیین نهرم! کهتن بهرچاقا!

یادگار بو لایی چهپی زقری، دله کی مهزن وه ک کورسیکان ل بهرده ری مهیخانه ک بهردای بوو. دیمه نی وی سهرنجا وی پاکیشا. خو پتر نیزیک کر. نامهیه ک ل سهر کورسیکی یه و تیدا گووتیه، "خوشتقیا من، ژ بهر حهز ژیکرنا من بو ته و دووریا ته ژ من؛ من ههستپیکر تاکه رییا ئهز بگههم ته حهز ژ همهموو مروقان بکهم و ههموویان د دلی خو دا ب رازینم. لی گهر ته نامه دیت من ل گهل خو بیه!"

یادگار چوو خوارتر ئاقاهیهک بچووک دیت نامهیهک پیس و بیّهنیّن نهخوّش ژی دهاتن پیّقه بوو ل سهر نقیساند بوو، "ل قیّ دهری پوحا خوّ بی بهرامبهر پاقر بکه". ژ بهر وان بیّهنان، نهشیا بچیته دناف وی ئاقاهی دا.

The Last Travel towards the End!

"Keep quiet and respect the messages! All humans have been their desires. What will you be?" In this manner; that message, on the door of the last city which Yadgar decided to terminate his travels in, was written. The wonderful thing (was that) when Yadgar went into the city, he saw no human beings! Only some statues, designed trees and soft roads occurred in front of the eyes!

Yadgar turned on the left, there was a big heart like chairs beside the door of an evacuated bar. Its sight attracted his attention. He got nearer. There is a letter on the chair, and in it is said, "My dear; because of my love for you and your distance from me, I felt that the only way I get you is that I should love all human beings and cause all of them to lie in my heart. But if you *32 see the letter, take me with you!"

Yadgar went down, he saw a small building. There was a filthy letter being hung on (building wall) from which unpleasant smells were coming. On it was written, "Clean your soul here with no fee." Because of those smells, he couldn't go inside the building.

_

³² Kurdish verb is past.

ل دوور زقْرِی، هندهک کتین پیلاقان دیتن دنژی کرم بوون و میش ل سهر درونشتی بوون! همر بلهز یادگاری ئهو جههه هیلا و نامین وان نهخواندن.

چوو لاین پراستی یی باژیپری. ژ ئهگهری هزر کرن و پیقه چوونی، ماندی ببوو. باخچهک گهلهک جوان دیت یی پر بوو ژ گول و کولیلکین ژ نووی دبشکورن. ل دهردورین باخچهی همموو پهلاتینک بوون. یادگاری دهست کره گیای و همناسهک کوور کیشا و دناف دا رازا.

چەندەک پیقه چوو، هەست پیکر هندەک روح یی پیکولا هەمبیز کرنا وی دکهن. ژنو وی زانی ئهو بیهنین خوش ژوان دهاتن. یادگار یهکسهر رابوو و ل نامی گهریا لی چ نامه نه دیتن. سهری خو بلند کر، ل پهلاتینکا نیری همر یهکی پرتهکا کاغهزهک پیقازی قی یه. پهلاتینکهک ژوان فری سهر دهستی وی، و ئهو پرتا نامی ئهوا ق وی بو وی هیلا. تیدا نقیساند بوو،

"مه گملهک حهز ژ ههموو مروفان دکر لی..." نامه یا پرت پرت بوو، ههموو تیدا نههات بوو نقیسین یادگاری دفیا بچیته نک پهلاتینکین دی لی نهو دفرین! و روح نیزیک دبوون!

He went around it. He saw some single shoes (one of each pair) full of worms, and the flies were sitting on! Immediately, Yadgar left that place and didn't read their letters.

He went to the right side of the city. Due to thinking and walking, he had got tired. He saw a very beautiful garden. It was full of flowers and blossoms that are * ³³ smiling only just. All around the garden were butterflies. Yadgar touched the grass, took a deep breath and lay in.

A moment later, he felt that some spirits are trying to hug him. He newly realized that those pleasant smells were coming from them. He directly stood up and looked for the letter, but he saw no letters. He raised his head and looked at the butterflies. With each one is a piece of a pinky cartoon. One of those butterflies flew onto his hand and left the piece of the letter which was with it to him. In it was written,

"We loved all humans, but..." The letter was ripped up. All was not written in. Yadgar wanted to go to the other butterflies, but they were flying (away)! And the spirits were getting near!

³³ Blooming or flowering

ر بی هیقی بوونی ئمو پرتا نامی هیلا دناف باخچهی دا و چوو. ل بهر سینگی وی و ل ئمردی هندهک میری کمتن بمرچافین وی.

ئه وان میریه کا دی یا مری بن ئاخ دکر. لی یادگار مهنده هوش ما دهما دیتی میریه کا مهزن هات و پرته ک ژ کهله خی وی قه کر و چوو! دیسان هه قالین وی هاتن داکو ب قه شیرنه قه، لی همر ئه و میریا مهزن هات و پرته کا دی ژی بر. ئه قی جاری هم قالین وی بیزار بوون و که له خی وی هیلان و چوون.

یادگار ب قی دیمهنی گهلهک تو ره بوو. لهوما دهما میریا مهزن هاتی دا ههمیی ببهت، ئهوی ب ههمی هیزا خو گووت، "حهز ژ خائینان ناکهم." و میریا مهزن دبن پی خو قه ههرشاند و ژ وی جهی چوو.

ل بن كاريگهريا هزر و ديمهني وي ميريا پرت پرت، خو دناف كولانه تارى دا ديت. ئهو تشتين سهير ئهوين وى دناف باژيرى دا ديتين نهبوونه هاريكارين وى تا ئهو بشيت ديمي مهنده هوشيي دبن ديمي خو قه بقهشيريتن.

دناف کولانی دا چوو. روناهیه دیت. خو نیزیکی وی روناهیی کر. ب رهخ قه نقیساند بوو، "ئهقه دهستپیکه" قی نامی پتر یادگار مهنده هوش کر. "دهستپیکا چ تشتی؟ و گهر ئهقه دهستپیک بیت، دوماهی کیشکه؟ و بوچی دهستپیک ل قیرهیه و نه ل دهستپیکی یه؟

From disappointment, he left that piece of letter in the garden and went (away). Some ants occurred in front of his eyes on ground ahead of him.

They were burying another dead ant. But Yadgar stayed astonished when he saw a big ant came, detached a part from its body and went! Again; its friends came to rebury it, but that ant itself came and took another part too. This time its friends became exhausted, left its body and went.

Yadgar got very angry by this sight. Therefore; when the big ant came to take all, he said by all his strength, "I don't like the betrayers." And he shattered the big ant under his foot and departed from that place.

Under the influence of the thoughts and sights of that torn-up ant, he saw himself in a dark alley. The wonderful things that he saw in the city were not helpful to him so that he can hide the face of amaze under his face.

He went through the alley. Seeing a light, he got near to that light. Beside it was written, "This is the beginning." This letter made Yadgar more surprised. "The beginning of what? If this is the beginning, which one is the end? And why is the beginning here and is not in the beginning? من دقیّت بگههمه داویی و خو ببینم و نامهیه کی ل دووف خو بهیّلم!" دبهر گهرما پسیار و هزران دا، بالندهیه ک سپی فری و هیّدی هیّدی نامایه کهت خواری !

I want to arrive at the end, see myself and leave a message behind!" Together with the warmth of the questions and thoughts; a white bird flied, and a letter fell down slowly!

ئه و سترانا من دكهته زار ق ك خيانهتي لي ناكهم

ر سهرشویی دهرکهت. ربلی موویین سهری خو یین دی ههمی یین کوشتین. دهست دا وان جاین دیاری بو وی هاتین ر لایی وی کهسی تاییهت قه ---مروقهک بهرزهیه. ههتاکو دهمی نازکی بیهن کرییه پارفیوما وی ر بو وی هنارتی، مهندههوش ما!

ژبهرکو نازکی یا بیهن کریه گهلهک زهلام و میه قانین تایبه ت لی که که خ و ان ئه فی بیهنه ژی نه دهات. "تو دبیژی ئه فه چ جوری پارفیوما بیت؟" بیدهنگ ما دیسان ل به خودیکی ل خو نیری و گووت، "سهیره، مروق بتنی هه قالی خو بیت."

دهست دا چانتا دی یا دیاریا، گورهک رهش و روهن تیدا بوو. کره پیین خو همتا دسمرچوکین وی دا دچوو. دوو لمپک دگمادا بوون. سمری وان تولمک نهخشاندی پی قه بوو. ئیخستن سمری گوری و ل دوور کهماخا خو ئالاند.

پشتی کو نازکی داخوازیین وی همموو ب جهه ئیناین، یا ب گومان نه بوو کو ئهو ژی داخوازیین وی ب جهه نائینیت I will not Betray the Song that Makes me Child

She got out of the bath. Except the hair of her head, she has *³⁴killed all of the others. She carried the clothes that came to her (as a) gift from that special person--- he is an unseen one. Till Nazik smelled the perfume which he has sent to her, she got amazed!

Because Nazik has smelt a lot of men and special guests, but no one of them smelt (like) this. "What the type of perfume is this you think?" She stayed silent. Again, she looked at herself in front of the mirror and said, "It is wonderful that (some)one is friend only with himself."

She carried the other bag of gifts. Therein were black clear socks. She wore on her feet till they went up over her knees. There were two grips with (them), an adorned *35 tolek was attached to their heads. She attached them to the tip of the sock and folded around her waist.

After Nazik carried out all his requirements, she was not doubtful that he won't carry out her requirements either

³⁴ Shaved and picked

³⁵ 'tolek' is like a fine piece of veil or tutus.

ب تایبهت ئه و سترانا وی حهز ژی دکر ؛ لی ئه داخوازیه بق همموو کهسان یا سهیر بوو! ل دهمی گو هداری کرنی، کهسی گو هه ل چ دهنگان نه دبوو.

بتنی هندهک پارچین مووزیکی یین ژئیک قهقهتیای بوون، لی ئهوی دگووت، "هوون دخهلهتن... و من باش گوه ل وی دهنگی ههیه ئهوی دناف قی موزیکی دا ژیانا من قه دگیریت." بهری نازک ژ مال دهربکه قیت، دیمه نی باخچهی ئهو راوهستاند پشتی دیتی ئهو گولین وی هند نهخوشی ژبهر برین ههمی بین هاتین برین و بتنی ستری بین ماین.

ل بهر دهروکی که سهک ل بهندی بوو. ده قی وی یی تری بوو، تف کر نازکی و چوو! نازک یا فیری قان جوره که سان بوو. ئه وان ئه و وهک خو دقیا لی که س نه دشیا نازکی بکیشیته دناق حه زین خو دا. نازک گه هشت سهری کو لانی و زه لامه ک دی ب که رب لی نیری و دبن لیقان را نفرین لی دکرن. نازک دجوو و بتنی بیها یارفیوما وی بو وان دما.

نازک دناف باز اړی دا دهرباز بوو. زار و یهک و بابی وی یی روونشتی دکورسیا کیم ئهندامان دا دیتن.

especially the song that she liked though this song was wonder for all people! When listening, no one heard any sounds.

They are only some inharmonic musical pieces, but she was saying, "You are wrong... and I hear that sound well, which narrates my life in this song." Before Nazik gets out of the home; the look of the garden stopped her after seeing the flowers, which she got so sorrowful of, all have been cut, and only the thrones are left.

Next to the door is a person whose mouth is full, he spat at Nazik and went! Nazik was accustomed to (dealing with) those types of people. They liked her *³⁶like themselves, but no one could attract Nazik into his desires. Nazik arrived at the head of the alley, and another man looked at her with contempt and cursed her *³⁷under lips. Nazik was going (far), and just her perfume smell remained for them.

Nazik passed through the market. She saw a child and his father sitting down in wheelchair.

_

³⁶ In accordance of their desires

³⁷ As whispering

کو همر دوو چ بوون دخهیالین یاریین زارو کان دا ئموین دپهنجمرا دوکانی دا هاتینه بهرچاقکرین. دهمی زارو کی نازک دیتی و دهست دایه وی یاریا ژ همهوویان سمرنجراکیشتر، دلی وی گملمک شاد بوو. و مک ده یکمک دلو قان لی نیری و بابی وی ژی ژبمر ر موشا خو نه دویریا هزر بکمتن کا دی چهند یی بهخته و مربیتن همگمر ئمف خاتوونه ببا همقرینا وی.

نازکی یاری پیشکیشی وی زارو قلی کر و گووتی، "خوزی ژیان پیکهنینهک با همر دهمی مروّف پی کهنیبا، ب داوی هاتبا."

Both had gone into the children's toys imaginations which were shown in the shop window. When the child saw Nazik carring the most attractive toy, his heart became very glad. She as a merciful mother looked at him, and his father--- because of his circumstance--- didn't dare to think that how happy he *38 would be in case this Madame was his wife.

Nazik offered the toy to that boy and said to him, "I wish the life was a joke. Whenever someone laughed at, it would finish".

³⁸ Kurdish sentence tense is future.

فهيلهسوفئ روناهيي

چاخی چیا دبیته ماموستا!

سى جاران هەناسەك كوور كىشا، خەيالىن خو ز قراندن خالا دەستېيكى. وى هزر دگوهرينا ئەو جهى لى د ريت نه دكر. هەروەسان نه دقيا ببيت كەسەك دى. ب هەقالينيى ل وى تيرير اروزى نيرى ئەوا دپەنجەرا زيندانا وى دا لى دبيته ميهقان. ل سەر مللى خۆ يى راستى ز قرى ب چاقان سلاف كرە شووشكىن دەروكى.

ل بهرسینگی وی چهند پهرتوکین بی سهروبهر بوون. ژ ئهگهری دهست قهدانی، ههمی دهما حهز دکر تیبینیین خو ل سهر پهرتوکی بکهت دناف وی دا. ژبهر قی چهندی پهرتوکان ژ قهباری خویی نورمال مهزنتر خویا دکر.

ماموّستا بیّکهس یی ل بهندا... "ئاها ئهقه چویچك ژی هات". "ما ئهم دهست ب وانی ناکهین؟" ئیّك ژ وان شووشکان گووت. بیّکهس گهلهك ب حازر بوونا چویچکی کهیف خوّش بوو. ئهوی دزانی چ زیندان بیّ دهروك نابن، چ روّژ بیّ تیریّژ نابن؛

The Philosopher of the Light

The Era (in) which Mountain Becomes the Teacher!

He inhaled a deep breath tree times (and) took back his imaginations to the starting point. He didn't think in changing the place where he lives in, and also he did want to be another person. He in a friendly manner looked at the sun Beam which becomes guest for him through the jail window. He turned on the right shoulder (and) greeted the door *39Bars by eyes.

There were a number of untidy books in front of him. Due to manipolating, he always wanted to make his notes (which are) on the book inside it. Because of this, the books seemed bigger than their normal size.

The teacher Bekes was waiting... "Oh here comes the *40 Bird too". "Don't we start the lesson," said one of those Iron Bars. Bekes became very happy with the Bird's attending. He knew that there are no prisons without door, no days without beams;

³⁹ 'bars' are personified as a student.

⁴⁰ 'bird' is personified as a student.

لی گهلهك خودان شیان و پهیام دناف میزوویا بهرخودانا هزری دا بی ناف ماینه ژبهر كو چ كهس یان تشت نه بووینه ئهوا وی دقیت بگههینن. ههروهسان چویچك ژی ب هاتنا خو یا شاد بوو. ب راستی سنیر کفانین زیندانی دفیلباز بوون، لی ژبو گههاندنا وانین بیكهسی ئهوی روحا خو ددانا سهر پهرین خو و دفری.

"بۆچى ئەو كەسى پەككەفتى ئەوى بەشدارى ياريا غاردانى دىيت و ب سەر نەكەڤيت پندڤيە گازندە ژ وى بەين كرن؟" بىنكەسى ب قى پرسيارى وانە دەستېنكر. "دىسان زىرەڤانى سەر ھشك ھات. ئەو دى جارەكا دى دارى خو يى رەش ل تەنشتىن مە دەت داكو يىن نقستى ژخەو راببن. ما كى دشىت ل بەرقان دەنگان بنقىت!" شووشك دحەق بوون. دگەل ئىكەم پىنگاڤ بۆچوونا د روورقە يا زىندانى بىتى مرۆقى گوھ ل دەنگىن ب ترس دبوو و وينىن ب ترس دديتن.

ئیك ژوان شووشكان گووت، "دبیت ئەف گووتنه پتر ئەگەرى ئازریانا ھەستان بیت ژبەركو گەلمك جاران توشی روودانان دبین دگەل هندەك تشتان، ول دووف دا ئەم وی جوری ھەمییئ گونەھبار دكەین." دگەل بەرسقدانا یا دووی دەنگەك بلند بوو دگووت، "ئەز توبە ناكەم... ئەز توبە ناكەم!" تشتی سەیر دگەل بلند بوونا دەنگی وی ئامیرین كارەبی دقەمرین!

but a lot of owners of ability and message stayed nameless in the history of struggle because no one or thing became what he wants them to deliver. Also the Bird was glad for her coming. Actually, the jail snipers were cunning; but she was putting her soul on her wings and flied for handing Bekas's lessons over.

"Why does the disabled (one), who participates in the race (game) and does not win, have to be scolded of?" Bekas started the lesson with this question. "Again the stone-headed guard came. He will hit his black baton at our flanks so that the sleepers wake. Who can sleep under (the effects of) those sounds!" The Bars were right. With the first step towards the entrance of the prison, one only heard the horrible sounds and saw the terrible *41looks.

One of those Bars said, "This speech may be the reason behind arousing the feelings because we suffer accidents with some things many times, and then we accuse all that type." With answering the second one, a voice raised and said, "I will not repent... I will not repent!" The marvellous thing is that the electric instruments shut down together with his voice!

⁴¹ pictures

لى ماموستا بىكەس يى رژد بوو ل سەر بەردەواميى و گووت، "باش بهزرن، نەھىلىن ئەو روناھىا ژيانى يا گەش ل ھەوە بىلەم بىن."

لهوما یا دووی ب باوه ری به رسف دا و گووت، "پیدفیه گازنده ژ قان جوره مروّقان بهین کرن ژبه رکو که سی خودان ئهقل خو نائیخیت دبن باره کی را و پاشان نه شیّت به ملگریت. ئانکو بریارا شه همزار کرن و سهر بلندیا وی به ری به شدار بوونی ددهست وی دا بوو."

بیّکهسی هند هزر دبهرسف دانا وان دا نه کر هندی ب دل رهقیا یا دووی ئیشای. "بوّچی مروف ژبهر حهزین خو دهیّته گونههبار کرن؟ بوّچی کلیلا ئازادیی ددهست مروّقیّن نهئازاد دایه؟" "هوون ههر دوو راست دبیّژن لیّ..." "ماموّستا، ماموّستا،" ئهوی شووشکا بچوك گووت، "ههگهر ئهو کهسهك ب ئاقل با دا شوفیرهکی گریت و ب ترومبیّلی چیت." ههمی دهما بهرسقین وی دووری راستهقینهییی بوون لی ئهقی جاری هممی شییانین خو ئیخست بوون کاری. لهوما ب کهنیا وان شهرم ژخو کر.

لى بنكهس همردهم يى سمرخو بوو. لهوما گووتى، "تو راست دبنزى." پيچهك باوهريا وى ب وى زقرى قه.

But the teacher Bekas was insistent on continuousness and said, "Think well, don't let them shut down the life light against you, which is glow."

Therefore, the second one believably replied and said, "There must be scolds against these types of people because the person who is clever does not bring himself under a burden and then cannot hold. It means the decision for the scandal and prosperity was in his hand before participation."

Bekas didn't think in replying to them as he hurts by the second one's hard-heartedness. "Why is the man accused because of his desires? Why is the freedom key in the hands of the unfree humans?" "Both of you say truthfully but..." "Teacher, teacher," the little Bar said, "If he was an intelligent person, he would take a driver and go by car." Her answers always were far from the reality, but she worked on all her abilities this time. So, she felt shy with their laughter.

But Bekas was always careful. Therefore, he said to her, "You say the truth." A little self-confidence turned back to her again.

"دگهل هاقیتنا ئیکهم پینگاف ژبو ب دەستخستنا چارەنقیسهك گەش ههر تشت هاریکار دبیت بتنی مروف تی نهبیت. ههگهر ئهقی کهسی خو ژ ترانه و کهنینا خهلکی ترساندبا، نها ئهو دا دفی گهنگهشی دا یی مری بیت. بهایی مروفان نه بتنی دمروف بوونی دا یه، نه ژی دچاوانیا مرنا وان دا یه، بهایی وان دئیراده و حهزکرنا وان دایه. ئهری ئهوی شیان و هیزا حهز ژیکرنی نهبیت، گازنده ژ وی تین کرن؟"

همر دوی دهمی دا و پشتی دهستوویریی چوچکی پیشنیار کر لایمنی قوربانی دانی بهرچاف و مرگریت-- ناف چافین بیکهسی تیکچوون--- "ئهز دزانم تو ب فان پهیفان ئیشای! ل بیرا منه دهما ته ل وانین پیشیی دگووت کارهسات ئهوه دهمی همرتشت ب ئمرکی خو رادبیت بهرامبهر یی دی و ل سهر بکهته منهت، لی گهله جاران جوانیا ستیرا ل ئهسمانی حهزا فرینی ل دهف مه دئازراند و ژبلی بریسی و توفانان مه چ نه دبیت!"

"Together with having the first step for earning a glowing destiny, everything is helpful except for human. If this person frightened himself about people's (ironical) joke and laughter, now he was dead in this argument. The value of humans is not only in being human nor in the modality of their death; their value is in their will and desire. Is there complain against the one who has not ability to will?"

Indeed at that time and after permission, the Bird suggested to have an eye on the sacrifice side---Bekas's face (expressions) deteriorated (i.e. frowned)--- "I know that you hurt by these words! I remember when you were saying in the previous lessons, 'The disaster is that when every being performs his duty in front of the other and make Mana on him.' But many times the beauty of the stars in the sky arouses the will of the flight to us; and except the thunders and floods, we see nothing!"

عادل عبدولمهجید Adil Abdulmajeed

بيردانكهكاسيي

ملی خوه یی دایه دهرگههی و رک و رک بهری وی یی ال باخچی گولان. وهکی ههر روّژ یا بوویه زیرقان. ههر گولهک رهنگهک کهسهکه. دهزرا خوه دا ئهو کهسه ههمی یین کوم کرین و هیژ نه دیتیه، زهر، سوّر، شین بنهفشی، پیقازی... لی رهنگی سپی نه دیتیه! ئهو گهنگهشا دسهری وی دا، ئهو هوسهیا دجیهانا وی دا دیکیومینتهکی روّژانه بوو. ددلی خوه دا دگووت، "تابلویی من ب داوی ناهیّت، لی بلا دی هینگی ب داوی ئینم گاقا کو رهنگی سپی دبینم." دگهل وان هزران دا، ژ نیشکهکی قه دایکا وی گازی کری:

- گولێ... گولێ؟
 - ها دادێ!
- ته خیره رهنگی ته زهر بووی؟ نه ترسه دی شوو بکهی، هیش زوویه.
- (ب گرنژین قه) دادی من تابلویی خوه ب داوی نه ئینایه، ئهز یا هزرین وی دکهم.

A White Memory

She has propped her shoulder against the door and is gazing at the garden of flowers. She has been watchful as usual. Each flower is a colour; each colour is a person. In her thought, she has brought all of those people together and hasn't seen yet, yellow, red, blue, violet, pink... However, she hasn't seen the white colour! That argument which is in her head (or) that uproar which is in her world was a daily document, saying *42in her heart, "My painting will not end, but 'yes,' I will finish it at a time when I see the white colour." Together with her thoughts, her mother called her,

"O Gule... Gule?"

"Yes! Mum"

"What is wrong with you? Your *43 face is pale. Don't fear, it is soon, you will get married."

With smiling, "I haven't terminated my painting, I am thinking about it."

_

⁴² To herself

⁴³ Literally 'color'

دایکا وی ژی بووری و چوو ناقا باخچهی. ئه و کهسه ههمی ژ جیهانا کچا خوه دهرئیخستن. دهست دا ئاق پهشینکی و باخچه ئاف دا.

گولئ ما و پهري خوه دايئ و ددلئ خوه دا گووت، "دادي، ته و بابئ من بي هزر هه دوو ههلبزارت ته دقيت تابلوين ر بانا من ژی وهکی ین هموه ین بن رامان بیت. " چوو د ژوورا خوه قه و دهست دا رونگان و جارهکا د*ی* تابلو رونگ کر ههر جار مکا فرچهین خوه ل ر منگهکی ددا: ر مش، کهسک، يرته قالي، شين، مور، سۆر... لنى هنژ رونگى سيى بكار نه ئینایه ب لیّدانیّن فر جهی تابلو کر ه جیهانهکا بری ر هنگ دو و سيّ بيّنگاڤهكان بشت و بشت چوو، چاڤيّن خوه هوور كرن و ب هووری بهری خوه دایی, ب دهنگهکی نزم گووت، "تو تابلويهكي بي راماني!" هاته ژدهرقه، ئاقهك ب وي ئاق ر مشینکی ل سهر و چافین خوه کر و روونشت جار مکا دی بهري خوه دا گولان و ددلي خوه دا گووت، "هون نه دجوانن چونکی سپی ل ناف هموه نینه. " بمر ب لایی سمری یی باخچهي قه چوو، دهستني خو دانا سهر سهري گولان و ژووردا بندا هاته خار ، ل بشت خوه ز قر ی هنر گول ژ شوون تبلنن و ی دلڤين، Her mother passed by her and went to the garden. She took all those people out of her daughter's world. She held the watering pot and watered the garden.

Gule stayed (amazed,) looked at her (and) said to herself, "Mum, you and my dad chose each other without thinking. You want my life portrait to be as meaningless as yours." She entered her room, held the colours and coloured the portrait again. Each time she was dipping her brush in a colour: black, green, orange, blue, violet, red... but she hasn't used the white colour yet. She made the painting a world full of colours with brush taping. She got back two or three steps, miniaturized her eyes (as) focusing on it, said low voice, "You are meaningless *44Painting!" She came out, washed her face by that watering pot and sit down. She looked at the flowers again, saying by heart, "You're not beautiful because the white is not among you." She went towards the right side of the garden, put her hand on the top of the flowers and got it down in attachment to them. She turned back, still moving from the flowers are fingerprints.

_

⁴⁴ 'painting' is personified as spoken with.

ئهوی ژی مینا وان سهری خوه هه ژاند و گووت، "هون وه کی باژیری منن. هه ئیک ژههوه په نگهکه، لی سپی گهلهکی کیمه!" به رهف ژوورا خوه چوو. دیت په نین ب تابلویقه هشک بووین. خوه نیزیک کر، فرچی خوه پاکر و دپه نگی سور هه لاند. دهست بچیکرنا بازنه یه کی ددلی تابلوی دا، زقراند و مه زن کر و مه زن کر. پاشی دهستی خوه دا پاش و فرچه ددلی تابلوی پرا کر. سهری فرچه ی ژپشتا تابلوی ده در که فته ناخی.

She like them shook her head too and said, "You are like my city, each one of you is a colour; but the white is very few!" She went towards her room; saw that the colours have been dry on the painting. She got near, took her brush and dipped it in the red. She started making a circle in the heart of the Tableau, rotated and enlarged it again and again... Then she took her hand back and penetrated the brush into the Painting's heart. The head of the brush got out of the back of the Painting, and the red colour got down from the brush (to) the ground in drops.

رۆندكەكا تەقنى

ئه و گەلبه ببو و خلو ەتگەھا وى ئەقى جارى دەستى وى سهتله کا ئاقی یا تیدا و دهستی دی یی ب مهر بیلی قه و یال سهر ملني وي ئهو ساکوپني در پژ و ئهو لهحافا بووپه گێري ل ستوپني وى شيا بوون لهشن وى بيچهكن گهرم بكهن، لن ههلما دهقي وي مرز مكا دي دايو و وي گملي نيز بكي جهي خوه يو و دبت جۆپەكا ژووردا دھێتە خوار سەتلا خوە دانا و مەربێل ژسەر ملئ وي كهفت! كره غار و بهر ب سهروكانيا جوّبيّ قه جوو ئه و ناخا جار اب تبلا خبجک و مبجک لئ جي دکرن، ئاقه کا مینا کانیان خوه ژ جهر گئ ئاخئ دهلاقیت و ئهو شینواره يي دبن خوهقه نخافتين. دهستين خوه ئيخستن تهنشتين خوه و سمری خوه سمر ئەقراز کر، ل وی چیایی هەمبەر خوه دنیریت و ب قیری قه گووتی، "ههی روو قایم ما تو بیر نابي؟" خوه جهماند و كهفته سهر جوّكيّ خوه بيّ راستيّ و دەستى خوه كره د وى جۆكى دا و بلند كر دلۆپ داۆپ ئاف رْ ناڤ تبلین و ی کهفت، "کو ڤانین ئاخی بهس نهبوون، بیت ته ژی هاتنه سهر "

A Mud Tear

That valley had been his loneliness (i.e. meditative place). This time; a bucket of water is in one of his hands, the other hand is in attachment of the spade, and it is on his shoulder. That robe and that scarf which became loop around his neck had been able to warm his body slightly, but his mouth steam had given another fog to that valley. He got near to his place (and) saw a drain streaming down. He put down his bucket, and the spade fell down from the top of his shoulder. He ran towards the fountainhead of the drain. The soil that he was sometimes making scratches on with his fingers a water like springs gushed of its interior and covered those traces under itself. He put his hands on his flanks, raised his head and looked at the Mountain ahead of him saying with shout, "O cheeky, won't you be old?" He bent, knelt down on his right knee, dipped his hand in that water and raised it. The water fell from among his fingers in drops, "The sorrows of the soil are not enough, yours increased too".

د وي سهر مايي دا بيلاڤين خوه ئيخستن و دهستين خوه ههتا ئەنىشكا ھلدان و دەلنگنن خوه ھەتا جۆكا برنه سەرى ز قرى سهتلا خوه يا ئاڤێ و مهربيّلا خوه ههر دوو دگهل خوه ئينان. همر چهنده ئهو ئاخال دهور وبهرين ئاڤني يا تام تهربوو، لي نه ببوو تهقن مهربيلا خوه راكر و ناخ كولا ههتاكو گرهكي ناخي ييّ بچووک چێکري و ساتلا خوه دئاڤيّ ههلاند و ل ئاخيّ ر مشاند باشی ب بنیان هه قیر کر هه تاکو نیسه ک بووی ساکویتی خوه دانا و بهر مکتی مینا فهر شان ئینا و تهقن کر ه سهر و دەست ب جنگر نا بەيكەر ەكى كر ، ھەر جەندە نە بەيكەر ساز يو و، لئي شار هز ابيه کا باش هميو و دو اري هو نهري دار گههشته ناف تەنگى، "ئەز زكى تە مەزن ناكەم" و دەست ب جېكرنا بینن وی ژی کر، هاتا ب داوی ئینای یا یاکمر راکره قه، یی خاف بوو لموما ممربيل ديشت وي قوتا و سمري وي ب پاتكا وى قەنا ز قرى ھەمبەر وى و كەتە سەر جۆكنن خوە دەستنن خوه ئيخستن ملين وي و گفاشتن، "ئهن هاڤييهكم يي ل هندهك راستیان دگمرهم، ئەز یی ل هندهک بهرسقین نمیی دگمرهم فهقین تهیر آن ژبو ئاقی خوه کره ئاف و چ بهرسف نه بهیستن من ژی لایمرین گهلهک پهرتوکان ب روندکان تهر کرن، لی نهشیام چ ر استیان ژهمبو و نا ئاخی بز انم He took his shoes off in that coldness and rolled his sleeves up to his elbows and his leg openings up to the knees. Turning back, he brought both his bucket and spade with him. Though the soil around the water was wettish, but it hadn't been mud. He carried his spade and dag the soil till he made a small hill of the soil. Then he made it (as) dough with feet till it became adhesive. He put his robe, brought a stone like *45 farshes. discharged the mud onto it, and started to make a statue. Although he was not sculptor, he had a good experience in art field. He reached the waist, "I will not enlarge your abdomen." He started making his legs too, till he terminated it. He carried the *46Statue, he was flexible. So, he drove the spade into (the ground) behind him and fixed the spade head to his neck. He turned to ahead of him and knelt. He put his hand on his shoulders and squeezed, "I am a being searching for some facts; I am seeking some inexistent answers. Faqi Tayran made himself water, too, for the water and didn't hear any answers. I, too, wet the pages of many books with tears, but I couldn't find any facts about the soil's existence.

.

⁴⁵ A rock with wide surface

⁴⁶ 'Statue' is now treated like a person.

ئهز دز انم ئاخ و ئاف بيكهينه بن همر مر و قهكي نه، ئهز دز انم هين ژيانن، ئەز دزانم نە ئاخ بنى ئاف دژيت و نە ئاف بنى ئاخ در بت " ملنن وي بتر گفاشتن، "بهس بنره من ئهري هين ري دبيسن و مكى ئهم مروق دبيس؟ بهرسقا من بده ... دي بيره من تو ژی همر بن ژ ئاخی و ئاقی هاتبه ئافر اندن " بابهلبسکهکا تری توز خوه ل دیوانا وان زفراند و چوو. چافین وی تری توز كرن ئهو بيش و گانشخ دگهل خوه ئيناي ب بهيكهري قه نسیان جاڤین خوه هیّدی هیّدی قهکر ن گووته بهیکهری، "تو بيس بووى، ئەز ب باوەرم ئەقە ژى بيھنشكين مرۆقان بوون." چەند ئاخىنكەك راھىلان، ئەر توزە دچاۋان دا مەھى و ر و ندکه کا ته قنی بار اند "ئهر نه ، ، " گربا و ی نه هبلا باخفیت ا "تو ئەي ئاخ و ئاف، تو چەندا بيرۆزى دسروشتى خوەدا! ئاخ و ئاف باقر ترین کهر مستهنه هندی من گوه لئی بووی، هین همبو و نن باخ تو جهندا باقر ي! ئهقه چ نقشي بيسه ب دويف ته کهفتی؟ جهرگی ته پی بو و په مر ار هک و کر ما یا بهر دایی. ههر تشتی بقین یی ژ جهرگی ته دههلکیشن و دمیرن بیی کو ئیک ب در و ستی مافی ته بدهته ته I know that the soil and water are the constituents of each human being. I know that you are lives. I know that neither Soil lives without Water nor does Water without Soil." He squeezed his shoulder more, "Only tell me. Are you dirty too as we humans are? Come on, reply to me... Tell me. In fact, you are created from soil and water too." A whirl full of dust whirled itself in their presence and went. It filled up his eves with dust. The chaff and rubbish that it brought with itself fixed to the Statue. He opened his eyes and said to the Statue, "You became dirty. I believe that those were human's sneezes." He bewailed. That dust fermented in his eyes, and he made a muddy tear. "I am not..." his weeping didn't let him speak, "You, o Soil-and-water, how sacred you are in your nature! Soil and water are the cleanest as much as I heard. You are existence. (O) Soil, how clean you are! What is this filthy race that is descended from you? Your interior has been a corpse, and worms spread on. Each thing they want, they are licking and extracting from your interior without that any one gives you your rights correctly.

دئه ڤر و که دا تو یا بو و به دایکه کا بی زار و ک، مهزنترین تاوان يي لسهر سينگي ته دهينه كرن. زاروكي هيشتا شير قه نهخواری یی تام دکهته خوینی من هزر دکر پیروزترین رهگهن دههبوونني دا منياتي په و بني وي ژيان نابيت، لي ئەڤرۆكە ئەو ژى نەماردارا ژبانى كرما بابەردايە قورمى وى ژی کهزاختن و بیک کرن ژی فایده ناکهن، ره و قورم ر زين، دي چ ب جهقان قه هيت! ئاف ههر كهسهك بيتقى ب تهیه تو بی دهسکاریا مروقان باقرترین شلهی، زهلالترین كهر مستهى، جوانترين بي گونههى چونكى نه ته رهنگه نه ته بِنِهِنه نه ته تامه؛ لئي ژبو ههر تشتي هشک و تنِهني خوشتربن و ب تامترین تشتی! بهس تو ژی با دئه قرق دا بیس بووی، پيسترين تشت يي ژ ته دهيته چيکرن. همر چهنده تو ياقژکمرا پیساتییی، لی ئەقرق مرقفان تو ژی نەھیلای یاقر جار دبی مهی، جار ژی دبیه کار هب، جار ان ژی دبیه گاز و گهلهک تشتین دی.. بیساتی دهستکاریهکه لسهر ته نهز هنده جاران هزر دكهم كو شهق بوون و بيڤهلهرزين ئاخي نه ژ ڤالاهيي نه

Today, you have become a mother without children. The greatest crimes are being done on your chest. The baby, who hasn't drunk the milk yet, is tasting the blood. I believed that femininity is the holiest gender in the existence. There is no life without it, but it doesn't exist today either. Worms have spreaded in the trunk of the life tree too. Pruning and grafting are useless too. The stem and trunk decayed. What will grow on the branches? O Water, each one needs you. You are the cleanest liquid, the most transparent element; the most beautiful sinless without human's manipulation because you have no colour, smell and taste... but you are the tastiest and most delicious thing for any dry and thirsty being! However, you have been dirty today too. The dirtiest thing is being made from you. Though you are cleaner for the dirt, but tody humans didn't leave you clean either. You alcohol, sometimes sometimes become become electricity, frequently become gas, and a other things... Contamination of lot manipulation against you. Sometimes I think that the split and earthquake are not caused by emptiness.

ديسان لههي و توفانين ئاڤئي ژي ژخوهراييني نينن ژبلي ژ پنگهه و کار تیکر نین سهقای، ئهز دهندهک تشتین دی و ئهگهرین وان دا هزر دکهم و بگومان دکه قم گهلهک جاران ئەز بسیاری ژ خوه دکەم دەما ل هندەک جهان توفان یان بیقهلمرز چی دبن، ئهز دبیره، اما کی نابیت ئهقه بیساتیا مروِّقانه دیار دبیت؟ ما کی نابیت ئاخ و ئاف توره بوون؟ ما كى نابيت غهز مبه؟ ما كى نابيت ئاقى دقيت بيسا بشوت بان ئاخي دڤٽِت بيسا داعير بت؟" جهق جهقا ددانٽِن وي دگهل بي دەنگیا بەیكەرى یا بى فایدە بوو تاتو ژى نا ئاخقى، تو ژى يى مرى، تو ژى هەست ب قان ئاز ار ان ناكەي " قبر بەكا در وار بهردا و رابو و سهر خوه و ساکویت خوه دیهبکهری ئالاند مبنا كفنه كي روش لدور ينچا دهستنن خوه دبن يه يكهري را برن، كره دوي قوري دا ئموا ئاخ ژي كولاي. ممربيل راكر و ئاخ بهر دا سهر و بشتی بهر زه کری، سهری مهر بیلی ژی فهکر مینا كيليهكي ديشت سمري وي قوتا. ياشي سهتلهكا ئاقي ييدا كر، دەستكى مەربىلى راكر و ب سەر وى تەحتى كەفت Also, the flood of water is not free either. Except environment and climate influence, I think in other things and their reasons, and I become doubtful. I often ask myself. When flood or earthquake happens, I say, 'Who does not say that this is human's pollution that appears? Who does not say that the Soil and Water got angry? Who does not say that this is condemnation? Who does not say that Water wants to wash the filthy or Soil wants to swallow the dirty?" His teeth's chattering was not profitable with the Statue's silence. "You do not speak either, you have died too, and you do not feel these pains" he shouted sharply, stood up and wrapped his rode around the Statue. He covered around him like a black shroud. He stretched out his arms to under the Statue ('s shoulders and) put it in the pit that he dug. He held the spade and threw soil onto him. After burying, he detached the spade top from (its handle and) drove it like a tombstone behind its head. Then he poured a bucket of water over it, he carried the spade handle and climbed that rock.

چاقین وی ب وان پنیین بهفری کهفتن، سهر و روویین چیای قهگرتن به کهنیه کا دژوار قه گووتی، "ما من نه دگووته ته دی پیر بی؟" جلکین خوه ئیخستن و خوه ریس کر، تنی ئه و لهحافه بیسیرا خوه قه کر سهری دهستکی مهری ب بهران تیژ کر و هلبازی وی چیایی پیر بوو. همهما وی دناق پنیین بهفری دا چک بوو.

He saw those snow spots that covered the Mountain's head and face. He said with a sharp laughter, "Wasn't I telling you 'you will get old?" He took off his clothes and bared himself. He only tied scarf around his crutch and sharpened the tip of the spade handle with stones. Climbing that old Mountain, his humming became mute among the snow spots.